

Ventar/aventar el blat

(ALDC, IV, 844. *Ventar*)

El tipus lèxic més estès per al concepte 'tirar enlaire la batuda perquè el vent separi del gra la palla, les volves, etc.' és *ventar*, que és un der. de *vent* (< llat. VĒNTU, veg. PALDC, III, mapa 372) i que presenta les var. *esventar* 36, 50 (cf. oc. *esventar*, fr. *éventer*, it. *sventare*), amb el prefix *es-* (< EX-); *aventar*, amb una *a-* protètica, forma d'influència aragonesa (tret del punt 66); el der. freqüentatiu *ventejar* 17 i l'italianisme alg. *ventolar* 85 (pron. [vantur'a]) (← it. *ventolare*). Els altres mots procedeixen: *a)* de l'instrument amb què es llança enlaire el cereal batut: amb la pala, *palejar* (var. *paletjar* 74, 152, 176, 189, format amb el suf. *-ejar*; *paletjar* 131, 132, 160, amb apitxament) i el compost *trespalar* 117, amb el prefix *tres-* (< llat. TRANS 'a través de, més enllà de'); o amb la forca, *forquejar* 107 (s. XIV, absent del DECat) (var. *forquetjar* 152), o la *triança* 'forca

de tres pollegons', *triançar* 119, 128, verb format sobre *triença* (< llat. *TRIDENTIA 'de tres dents') convertit en *triança* per la major freqüència d'aquest sufix i l'atracció de *triar*; *b)* d'aspectes de l'acció de ventar: *triar* 104, pel fet de separar el gra de la palla, com *despallar* 169; *girar* 170, de 'moure la batuda' (< llat. GYRARE 'donar voltes'); *espolsar* 21, 92, der. de *pols* (< llat. PŪLVIS) més el prefix *es-* que indica 'privació', és a dir, 'treure el boll, petites pellofes, pols de la batuda'; *c)* del resultat de ventar: *fer la collada* 66, on *collada*, der. de *coll* (< llat. COLLEM 'muntanyola'), es refereix al 'munt de palla que es forma damunt l'era en ventar el blat'.

Ventar és el mot normatiu des del DG₁, 1932.

